

ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม*

FOLLOWING A NEW MONK TO LEARN DHAMMA

สัญญา ลิธรรมา¹, สมเดช นามเกต² และ พระครูจิรธรรมธัช³

Sanya Lithamma¹, Somdet Namket² and Phrakru Jiradhammathat³

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

¹⁻²Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nongkhai Campus, Thailand

Corresponding Author's E-mail: 6702105001@mcu.ac.th

วันที่รับบทความ : 22 มีนาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 25 มีนาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 27 มีนาคม 2568

Received 22 March 2025; Revised 25 March 2025; Accepted 27 Marchy 2025

แปลจากหนังสือ : ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม

ผู้เขียน : สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

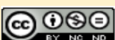
ผู้แปล : สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

สำนักพิมพ์ : วัตถญาณเวศกวัน

ปีที่พิมพ์ : 2566

จำนวนหน้า : 1040 หน้า

Citation:

* สัญญา ลิธรรมา, สมเดช นามเกต และ พระครูจิรธรรมธัช. (2568). ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(2), 271-283.

Sanya Lithamma, Somdet Namket and Phrakru Jiradhammathat. (2025). Following A New Monk To Learn

Dhamma. Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(2), 271-283.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

บทนำ

ในพุทธประวัติ การบวชหมายถึงการละทิ้งวิถีชีวิตแบบฆราวาส เพื่อมุ่งสู่การศึกษาและปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง เป็นการฝึกฝนให้มีความเพียร อดทน และละวางจากกิเลส อันจะนำไปสู่ความหลุดพ้นจากทุกข์ พระภิกษุใหม่จึงต้องศึกษาเรียนรู้ทั้งด้านพระธรรม และพระวินัย เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในเพศบรรพชิตได้อย่างสมบูรณ์และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

จุดมุ่งหมายของหนังสือ หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” เป็นการรวบรวมธรรมบรรยายที่ถ่ายทอดแก่พระนวกะ (พระใหม่) โดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต) เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เพิ่งเข้าสู่เพศบรรพชิตได้เข้าใจหลักธรรมและพระวินัยเบื้องต้น หนังสือเล่มนี้มิได้เป็นเพียงแค่อำนาจบรรยายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือช่วยให้พระใหม่ตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติตามหลักธรรมะ ทั้งยังเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาของหนังสือแบ่งออกเป็นตอนๆ ซึ่งครอบคลุมหัวข้อที่สำคัญ ได้แก่ หลักธรรมพื้นฐานที่พระใหม่ควรศึกษา ความหมายและบทบาทของพระภิกษุในสังคมพุทธ การดำเนินชีวิตตามพระวินัยและข้อควรปฏิบัติของพระภิกษุ วิธีการฝึกฝนตนเองให้เป็นพระแท้ที่ตั้งมั่นอยู่ในพระธรรม แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะถูกจัดทำขึ้นเป็นแนวทางสำหรับพระนวกะโดยเฉพาะ แต่เนื้อหาภายในยังสามารถเป็นประโยชน์ต่อฆราวาสผู้สนใจศึกษาหลักพุทธธรรมอีกด้วย ผู้ที่อ่านหนังสือเล่มนี้จะได้รับแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ เข้าใจหลักการของศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างความสงบสุขทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสังคมโดยรวม

ความหวังและแรงบันดาลใจ การศึกษาธรรมะเป็นเส้นทางแห่งการพัฒนาชีวิตและจิตใจให้ก้าวไปสู่ความสุขที่แท้จริง ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับหลักธรรม ย่อมช่วยให้เกิดความเจริญทั้งทางโลกและทางธรรม ผู้ที่ตั้งใจศึกษาและปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง ย่อมสามารถเข้าถึงสัจธรรมและสร้างคุณค่าให้แก่ตนเองและสังคม “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” จึงเป็นหนังสือที่มีใช้เพียงคู่มือสำหรับพระนวกะเท่านั้น แต่ยังเป็นแสงสว่างที่ช่วยชี้นำหนทางสู่การพัฒนาจิตใจ และเป็นสะพานเชื่อมโยงให้ทุกคนสามารถเข้าถึงธรรมะได้อย่างแท้จริง ขอให้หนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์แก่ทุกท่านที่ได้อ่าน และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ที่แสวงหาความจริงในชีวิตต่อไป

เนื้อเรื่อง ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม

ภาค 1 วางฐานชีวิตแห่งการศึกษา

บทที่ 1 ความหมายของการบวช การบวชในพระพุทธศาสนาเป็นมากกว่าพิธีกรรมทางศาสนา เป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของบุคคลจากฆราวาสไปสู่สมณะ การบวชมีจุดประสงค์หลักเพื่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การฝึกฝนตนเองให้มีศีล สมาธิ และปัญญาอย่างสมบูรณ์ พระใหม่ต้องเข้าใจถึงความสำคัญของการบวชในฐานะที่เป็นการแสวงหาความพ้นทุกข์ และเป็นการใช้ชีวิตเพื่อประโยชน์ต่อสังคม โดยการเผยแผ่พระธรรมคำสอนและการเป็นแบบอย่างที่ดี

บทที่ 2 การปรับตัวเข้าสู่ชีวิตพระภิกษุ การเข้าสู่ชีวิตสมณะต้องมีการปรับตัวในหลายด้าน พระใหม่ต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากวิถีชีวิตฆราวาสสู่การดำรงตนตามพระธรรมวินัย เช่น การสละทรัพย์สินส่วนตัว การละเว้นจากความสะดวกสบายทางโลก และการปฏิบัติตามวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ การเรียนรู้เรื่องอริยาบถของพระ รวมถึงข้อห้ามและข้อปฏิบัติต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้พระใหม่สามารถดำรงอยู่ในเพศบรรพชิตได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 3 การศึกษาพระธรรมและพระวินัย พระใหม่ต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เช่น อริยสัจ 4 ไตรสิกขา และปฏิจจสมุปบาท นอกจากนี้ยังต้องเรียนรู้พระวินัยเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เช่น ศีล 227 ข้อของพระภิกษุ และหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับหมู่คณะ เพื่อให้สามารถรักษาวินัยของตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พุทธศาสนิกชน

ภาค 2 แคล้วเปลือก ถ้ามองเป็น ก็เห็นพระพุทธศาสนา

บทที่ 4 เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในพระพุทธศาสนา เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนามีความหมายที่ลึกซึ้ง การแต่งกายของพระสงฆ์ เช่น จีวร สบง อันตราสก ไม่ใช่เพียงเครื่องนุ่งห่มแต่เป็นสัญลักษณ์ของความสันโดษและการละจากโลกียะ พระต้องเข้าใจความหมายของวัตรปฏิบัติ เช่น การรับบิณฑบาต การฉันภัตตาหาร และการรักษากายวาจาให้สำรวม เพื่อแสดงถึงความเป็นสมณะอย่างแท้จริง

บทที่ 5 วัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ วัตรปฏิบัติของพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิต เช่น การทำวัตรเช้า-เย็น การสวดมนต์ภาวนา การศึกษาธรรมะ และการออกบิณฑบาต ซึ่งเป็นการฝึกจิตและสร้างวินัยในตนเอง นอกจากนี้ การปฏิบัติตามข้อกำหนดของพระวินัยยังช่วยให้พระสงฆ์สามารถอยู่ร่วมกับหมู่คณะและเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนได้

บทที่ 6 การปฏิบัติศีล สมาธิ และปัญญาในชีวิตประจำวัน การรักษาศีล สมาธิ และปัญญาเป็นหัวใจของการปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์ การรักษาศีลช่วยควบคุมพฤติกรรม สมาธิช่วยให้จิตใจสงบ และปัญญาช่วยให้เกิดความเข้าใจในธรรมะ การฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้พระสามารถอยู่เหนือกิเลสและมีความมั่นคงทางจิตใจ

ภาค 3 เปิดประตูชีวิต ก้าวไปในการศึกษา

บทที่ 7 หลักการศึกษาในพระพุทธศาสนา การศึกษาของพระสงฆ์ไม่ใช่เพียงการท่องจำพระไตรปิฎก แต่ต้องเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น พระสงฆ์ต้องมีความรู้ทั้งด้านปริยัติ (การศึกษา) และปฏิบัติ (การปฏิบัติธรรม) เพื่อสามารถเป็นแสงสว่างแก่สังคม

บทที่ 8 บทบาทของพระสงฆ์ในสังคม พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในสังคมพุทธ เป็นทั้งครูสอนศีลธรรม นักเผยแผ่ธรรมะ และที่พึ่งทางจิตใจของประชาชน พระสงฆ์ต้องวางตนให้เหมาะสม ปฏิบัติตามศีล และช่วยส่งเสริมศีลธรรมในสังคม

บทที่ 9 การฝึกจิตเพื่อความก้าวหน้าทางธรรม การฝึกจิตเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตสมณะ พระสงฆ์ต้องฝึกสมาธิและเจริญสติให้มั่นคงเพื่อให้สามารถควบคุมจิตใจไม่ให้หวั่นไหวต่อกิเลส และสามารถไขปัญหาชีวิตได้อย่างถูกต้อง

ภาค 4 สังคมไทยจะก้าวไปได้ คนไทยต้องช่วยกันดัน

บทที่ 10 บทบาทของพุทธศาสนาในสังคมไทย พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของสังคมไทย การทำให้ศาสนาเข้มแข็งเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความสงบสุขของประเทศ พระสงฆ์ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางศีลธรรม และช่วยให้ประชาชนเข้าใจหลักธรรมในการดำเนินชีวิต

บทที่ 11 ศีลธรรมกับการพัฒนาสังคม ความเจริญของสังคมต้องมาพร้อมกับศีลธรรม การมีความรู้และเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวไม่สามารถนำพาสังคมไปสู่ความสงบสุขได้ พระสงฆ์มีหน้าที่ส่งเสริมศีลธรรมเพื่อให้เกิดความสมดุลในสังคม

บทที่ 12 ความหวังและอนาคตของพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาจะคงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อมีพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีและเป็นแบบอย่างที่ดี พระสงฆ์ต้องมีความเข้าใจธรรมะอย่างลึกซึ้ง ปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัย และส่งเสริมศาสนาให้สอดคล้องกับยุคสมัย เพื่อให้สามารถเป็นที่พึ่งของสังคมต่อไป

หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” จึงเป็นแนวทางสำหรับพระใหม่ในการปรับตัวและพัฒนาตนเองให้เป็นพระที่ดี ทั้งยังเป็นแหล่งความรู้สำหรับฆราวาสที่ต้องการเข้าใจบทบาทของพระสงฆ์และหลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บทวิจารณ์

หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” โดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต) เป็นงานเขียนที่มีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่งในแวดวงพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับพระภิกษุที่เพิ่งบวชใหม่ รวมถึงพุทธศาสนิกชนทั่วไปที่ต้องการเข้าใจแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรม ความหมายและความสำคัญของหนังสือเล่มนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความหมายของหนังสือ หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” โดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต) เป็นหนังสือที่มีความหมายสำคัญต่อการศึกษาและการปฏิบัติในพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะสำหรับพระภิกษุที่เพิ่งบวชใหม่ เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ช่วยให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของการบวช ไม่เพียงแต่ในแง่ของพิธีกรรม แต่ยังรวมถึงการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยอย่างถูกต้อง หนังสือเล่มนี้เป็นแนวทางที่ช่วยให้พระใหม่สามารถปรับตัวเข้าสู่สมณเพศได้อย่างราบรื่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และสามารถดำรงชีวิตเป็นพระภิกษุที่สมบูรณ์ตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า

1. เป็นคู่มือสำหรับพระใหม่ ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบวช ความหมายของสมณเพศ และบทบาทของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา อธิบายเกี่ยวกับพระธรรมวินัยที่พระใหม่ต้องศึกษาและปฏิบัติตาม ชี้แนะแนวทางในการปรับตัวจากชีวิตฆราวาสไปสู่ชีวิตสมณะอย่างถูกต้อง

2. เป็นแหล่งศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง อธิบายเกี่ยวกับวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ เช่น การทำวัตรเช้า-เย็น การบิณฑบาต และการปฏิบัติต่อญาติโยม สอนวิธีการดำเนินชีวิตในวัดให้เหมาะสมกับพระธรรมวินัย ช่วยให้พระใหม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างสงบสุขและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พุทธศาสนิกชน

3. เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมสำคัญ เช่น อริยสัจ 4 ไตรสิกขา และปฏิจจสมุปบาท ส่งเสริมให้พระใหม่สามารถนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน สนับสนุนให้พระภิกษุเรียนรู้และฝึกฝนตนเองเพื่อความก้าวหน้าทางธรรม

4. เป็นแหล่งความรู้สำหรับฆราวาสที่สนใจธรรมะ แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะเน้นไปที่การศึกษาสำหรับพระใหม่ แต่ฆราวาสสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติธรรมได้เช่นกัน ทำ

ให้เข้าใจถึงบทบาทของพระสงฆ์ในสังคม และวิธีการปฏิบัติต่อพระภิกษุอย่างถูกต้อง เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพระพุทธศาสนาได้อย่างลึกซึ้ง

2. ความสำคัญของหนังสือ หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” มีความสำคัญอย่างยิ่งในแง่ของการศึกษาและการปฏิบัติธรรมสำหรับพระใหม่ รวมถึงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กับประชาชนทั่วไป ความสำคัญของหนังสือเล่มนี้สามารถสรุปได้ดังนี้ 1. ช่วยส่งเสริมการศึกษาพระธรรมวินัย ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระวินัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของชีวิตพระสงฆ์ ทำให้พระใหม่เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามพระวินัยได้อย่างถูกต้อง ป้องกันการปฏิบัติที่ผิดพลาด และช่วยให้พระใหม่สามารถดำรงตนอย่างเหมาะสม 2. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของพระสงฆ์ ชี้แนะการปฏิบัติศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้พระใหม่ฝึกฝนตนเองให้เป็นพระแท้ที่สามารถเป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชน สร้างพื้นฐานที่ดีให้พระภิกษุสามารถเป็นนักเผยแผ่ธรรมะที่มีประสิทธิภาพ 3. ช่วยรักษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระสงฆ์เป็นกำลังสำคัญในการสืบทอดพระพุทธศาสนา หากพระใหม่ได้รับการศึกษาที่ดี ย่อมสามารถเผยแผ่พระธรรมคำสอนให้แพร่หลาย เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมให้พระภิกษุสามารถนำธรรมะไปใช้ในชีวิตและสอนประชาชนได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้พระพุทธศาสนายังคงเป็นที่พึ่งของสังคมไทยต่อไป 4. ช่วยให้สังคมไทยตระหนักถึงบทบาทของศาสนา พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของสังคมไทย และพระสงฆ์เป็นศูนย์กลางของการสอนศีลธรรมให้แก่ประชาชน หนังสือเล่มนี้ช่วยให้คนทั่วไปเข้าใจบทบาทของพระสงฆ์ และส่งเสริมให้เกิดความเคารพในพระพุทธศาสนา สนับสนุนให้ประชาชนมีความเข้าใจในหลักธรรมและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน 5. เป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่าในระยะยาว หนังสือเล่มนี้สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการศึกษาพระพุทธศาสนา มีคุณค่าในการอนุรักษ์และถ่ายทอดองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาให้แก่คนรุ่นหลัง เป็นแหล่งความรู้ที่ช่วยให้พระและฆราวาสสามารถเข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างลึกซึ้ง

สรุป หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติแก่พระภิกษุใหม่ โดยเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่พื้นฐานของพระธรรมวินัย วัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ ไปจนถึงบทบาทของพระสงฆ์ในสังคม หนังสือเล่มนี้ช่วยให้พระใหม่สามารถปรับตัวเข้าสู่สมณเพศได้อย่างราบรื่น และเป็นแหล่งความรู้สำหรับฆราวาสที่สนใจศึกษาธรรมะ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ในสังคมไทยต่อไป หากผู้ศึกษาสามารถนำเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ย่อมจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งทั้งแก่ตนเองและแก่พระพุทธศาสนาโดยรวม ขอให้ทุกท่านที่ได้

อ่านหนังสือเล่มนี้นำไปสู่การปฏิบัติและความเข้าใจในหลักธรรม เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง และสังคมโดยรวม

จุดเด่น

จุดเด่นของหนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” โดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

1. เนื้อหาครอบคลุมและเป็นระบบ หนังสือเล่มนี้ได้รับการจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากแนวคิดพื้นฐานของการบวช ความหมายของสมณเพศ และบทบาทของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา มีการแบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ตั้งแต่หลักธรรมเบื้องต้น พระวินัย ข้อปฏิบัติของพระสงฆ์ และการนำธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดโครงสร้างเนื้อหาเช่นนี้ช่วยให้พระใหม่สามารถศึกษาและความเข้าใจได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ลดความซับซ้อนของเนื้อหาทางธรรมะ

2. ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย แต่ยังคงความถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา แม้หนังสือจะกล่าวถึงหลักธรรมและพระวินัยที่มีรายละเอียดลึกซึ้ง แต่ก็ใช้ภาษาที่กระชับและชัดเจน ทำให้ผู้ที่ไม่มีพื้นฐานด้านพระพุทธศาสนาสามารถเข้าใจได้ มีการอธิบายคำศัพท์เฉพาะของพระพุทธศาสนาให้ง่ายต่อการเข้าใจ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น เหมาะสำหรับทั้งพระใหม่ที่เพิ่งบวช และฆราวาสที่ต้องการศึกษาธรรมะเพิ่มเติม

3. เชื่อมโยงหลักธรรมกับการปฏิบัติในชีวิตจริง ไม่เพียงแต่กล่าวถึงหลักธรรมเชิงทฤษฎี แต่ยังเน้นการนำธรรมะไปใช้ในชีวิตจริงของพระสงฆ์และฆราวาส มีแนวทางการฝึกปฏิบัติ เช่น วิธีการควบคุมจิต การพิจารณาอาหาร การเจริญสติในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่พระสงฆ์ต้องเผชิญในชีวิตจริง พร้อมแนะนำวิธีการแก้ไขโดยยึดหลักธรรมเป็นแนวทาง

4. ให้ความสำคัญกับพระวินัยและวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ อธิบายข้อปฏิบัติของพระภิกษุ เช่น การทำวัตรเช้า-เย็น การบิณฑบาต การฉันภัตตาหาร และการปฏิบัติต่อญาติโยม ให้ความรู้เกี่ยวกับพระวินัยอย่างละเอียด เช่น ศีล 227 ข้อของพระภิกษุ และข้อปฏิบัติที่ช่วยให้พระอยู่ร่วมกันในสังฆมณฑลได้อย่างสงบเรียบร้อย แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติตามพระวินัยไม่ใช่เพียงแค่กฎเกณฑ์ แต่เป็นแนวทางที่ช่วยให้พระสามารถดำรงตนอย่างสมควรแก่สมณเพศ

5. สร้างความเข้าใจในบทบาทของพระสงฆ์ต่อสังคม อธิบายว่าพระสงฆ์มิได้มีหน้าที่เพียงศึกษาธรรมและปฏิบัติธรรม แต่ยังมียุทธศาสตร์ในการเป็นครูทางศีลธรรม เป็นที่พึ่งทางจิตใจ

ของประชาชน และเป็นผู้เผยแพร่ธรรมะให้แก่สังคม ให้แนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้เหตุผลและการสอนที่เข้าถึงจิตใจของประชาชน ส่งเสริมให้ พระใหม่มีความตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของ สังคม

6. เหมาะสำหรับทั้งพระใหม่และฆราวาสที่สนใจศึกษาแนวทางปฏิบัติทางธรรม แม้ว่า หนังสือจะเน้นไปที่การสอนพระใหม่ แต่ฆราวาสก็สามารถศึกษาและนำไปปรับใช้ในชีวิตได้มี การนำเสนอหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เช่น หลักอริยสัจ 4 หลัก ไตรสิกขา และแนวทางการฝึกจิต เป็นแหล่งข้อมูลที่ช่วยให้ผู้สนใจธรรมะสามารถเข้าใจแนวทาง ปฏิบัติของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

7. มีการอ้างอิงหลักธรรมจากพระไตรปิฎกอย่างถูกต้องและครบถ้วน หนังสือเล่มนี้ อ้างอิงพระธรรมวินัยจากแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ โดยเน้นหลักการของ พระพุทธศาสนาเถรวาท นำเสนอเนื้อหาโดยใช้ข้อมูลจากพระไตรปิฎก พระวินัย และคัมภีร์ พุทธศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ช่วยให้ผู้อ่านสามารถศึกษาและตรวจสอบคำ สอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างถูกต้อง

8. เป็นงานเขียนของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต) เป็นพระเถระที่มีความรู้แตกฉานในพระพุทธศาสนาและได้รับการยอมรับใน ระดับนานาชาติ งานเขียนของท่านมีความลึกซึ้งและครบถ้วนในด้านเนื้อหา อีกทั้งยังได้รับการ อ้างอิงจากสถาบันการศึกษาทางพุทธศาสนาในหลายประเทศ หนังสือของท่านมักใช้เป็นตำรา อ้างอิงสำหรับการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมและมหาวิทยาลัย

9. สามารถใช้เป็นคู่มือการศึกษาในวัดและสำนักเรียนพระพุทธศาสนา หนังสือเล่มนี้ สามารถใช้เป็นตำราพื้นฐานสำหรับการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับต่าง ๆ มีประโยชน์ สำหรับพระอาจารย์ที่ต้องการใช้เป็นแนวทางในการสอนพระใหม่หรือฆราวาสที่สนใจ สามารถ ใช้เป็นคู่มือสำหรับการศึกษาพระพุทธศาสนาในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทางศาสนา

10. ช่วยรักษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ในสังคมไทย หนังสือเล่มนี้มีบทบาท สำคัญในการช่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปสู่คนรุ่นใหม่ เป็นสื่อกลางที่ช่วยให้ผู้คนเข้าใจ หลักธรรมและสามารถนำไปใช้ได้จริง สนับสนุนให้พระภิกษุและฆราวาสร่วมกันรักษาและเผย แผ่พระพุทธศาสนาให้คงอยู่เป็นแหล่งที่พึ่งของสังคมต่อไป

จุดด้อย

จุดด้อยของหนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” โดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

1. เนื้อหามุ่งเน้นไปที่พระภิกษุเป็นหลัก หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาที่ออกแบบมาเพื่อพระภิกษุและพระใหม่เป็นหลัก ทำให้ฆราวาสที่สนใจธรรมะอาจเข้าถึงได้ยากหรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ คำอธิบายบางส่วนเกี่ยวข้องกับพระวินัยโดยเฉพาะ ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการของผู้ที่ไม่ได้บวช

2. ใช้ภาษาทางธรรมที่ซับซ้อนในบางส่วน แม้ว่าหนังสือจะพยายามใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แต่บางบทมีศัพท์เฉพาะทางพระพุทธศาสนาและแนวคิดเชิงลึกที่อาจทำให้ผู้อ่านที่ไม่มีพื้นฐานทางธรรมะสับสน ขาดการอธิบายศัพท์หรือแนวคิดบางอย่างให้กระจ่างขึ้นสำหรับผู้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับคำสอนของพระพุทธศาสนา

3. ขาดกรณีศึกษาและตัวอย่างจากชีวิตจริง หนังสือเน้นการอธิบายหลักธรรมและพระวินัยโดยใช้แนวทางเชิงทฤษฎีมากกว่าการยกตัวอย่างจากชีวิตจริง หากมีการเสริมตัวอย่างหรือเรื่องราวจากประสบการณ์จริงของพระภิกษุหรือฆราวาส จะช่วยให้เนื้อหามีความน่าสนใจและเข้าใจง่ายขึ้น

4. อาจไม่เหมาะกับผู้อ่านที่ต้องการแนวทางปฏิบัติสำหรับฆราวาส เนื่องจากหนังสือเน้นการศึกษาสำหรับพระใหม่ เนื้อหาจึงมุ่งไปที่ข้อวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์มากกว่าการสอนธรรมะในชีวิตประจำวันสำหรับฆราวาส ผู้อ่านที่ต้องการแนวทางการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันอาจต้องหาหนังสือเสริมที่เน้นการใช้หลักธรรมในชีวิตฆราวาส

5. ไม่มีการปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบัน แม้ว่าหลักธรรมในหนังสือจะเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่เปลี่ยนแปลง แต่บางหัวข้ออาจต้องมีการตีความใหม่ให้สอดคล้องกับสังคมยุคปัจจุบัน เช่น บทบาทของพระสงฆ์ในยุคดิจิทัล หรือปัญหาทางศาสนาในสังคมปัจจุบัน หากมีการปรับปรุงเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับยุคสมัย จะช่วยให้หนังสือเป็นประโยชน์กับผู้อ่านในวงกว้างมากขึ้น

3. คุณค่าหนังสือ

หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” โดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต) มีคุณค่าหลายประการที่ครอบคลุมทั้งด้านการเรียนรู้ทางธรรม การปฏิบัติศาสนา และการใช้ชีวิตในสังคมยุคปัจจุบัน นี่คือการอธิบายคุณค่าของหนังสือในรายละเอียดที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

1. การทำให้เข้าใจหลักธรรมและการปฏิบัติทางศาสนา หนังสือเล่มนี้เป็นการถ่ายทอดคำสอนทางพระพุทธศาสนาในรูปแบบที่เรียบง่ายและชัดเจน ทำให้ผู้อ่านทุกระดับสามารถเข้าใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยง่าย โดยผ่านการเล่าเรื่องราวของพระใหม่ที่เริ่มต้นการศึกษาธรรมะและปฏิบัติธรรม ซึ่งจะมีการอธิบายหลักธรรมต่าง ๆ เช่น การเห็นทุกข์ ความไม่เที่ยง การไม่ยึดติดและการมีสติ โดยใช้สถานการณ์ที่พระใหม่ต้องเผชิญในการเรียนรู้ ทำให้เนื้อหาดูเข้าใจง่ายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

2. การเน้นการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ในบทเรียนต่าง ๆ ภายในหนังสือ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปฏิบัติธรรมที่มีผลกระทบต่อชีวิตจริง การปฏิบัติธรรมไม่ได้เป็นเพียงแค่การศึกษาทางทฤษฎีหรือการเรียนรู้จากคำสอนเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการลงมือทำในชีวิตประจำวัน การฝึกฝนการมีสติ การปล่อยวางความยึดติด การฝึกฝนจิตใจให้สงบและมีความสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถทำได้แม้ในชีวิตที่เต็มไปด้วยความท้าทาย การอธิบายการปฏิบัติธรรมในลักษณะนี้ ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่าการเรียนรู้ทางธรรมไม่ได้จำกัดอยู่ในวัดหรือในขอบเขตของการปฏิบัติที่ต้องใช้เวลาและสถานที่เฉพาะ แต่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงเวลาที่เหมาะสมหรือในสถานการณ์ที่พิเศษ

3. การใช้ตัวอย่างชีวิตจริงในการถ่ายทอดคำสอน การที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต) เลือกใช้ตัวละครที่เป็นพระใหม่ในการบรรยายและสอนพระธรรม เป็นการเลือกที่มีความหมายอย่างลึกซึ้ง เพราะพระใหม่คือตัวแทนของบุคคลที่เริ่มต้นศึกษาธรรมะ ดังนั้นการนำเสนอเรื่องราวของพระใหม่จึงช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นการเติบโตทางจิตใจและการพัฒนาตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากจุดเริ่มต้น โดยผ่านการเรียนรู้และการปฏิบัติที่เหมาะสม การมีตัวละครเป็นพระใหม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความเป็นมนุษย์ทั่วไปในตัวละครนั้น ๆ เช่น ความสับสนในตอนแรก ความสงสัยในคำสอน และความพยายามที่จะเข้าใจและประยุกต์ใช้คำสอนเหล่านั้นในชีวิตจริง ทำให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงและเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการศึกษาในพระธรรมได้อย่างลึกซึ้ง

4. การส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการศึกษาธรรม หนังสือเล่มนี้เน้นการส่งเสริมความเข้าใจว่าการศึกษาธรรมะไม่ได้เป็นแค่การรู้คำสอนจากพระพุทธเจ้าหรือการศึกษาในแง่ของทฤษฎี แต่การศึกษาระยะคือการเรียนรู้วิธีการที่จะช่วยให้จิตใจสงบ สร้างความสุข และเป็นทางออกสำหรับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง มันคือเครื่องมือในการพัฒนาจิตใจ ให้สามารถเผชิญกับความยากลำบากในชีวิตได้อย่างมีสติและปัญญา นอกจากนี้ การศึกษาธรรมยังสามารถทำให้ผู้ปฏิบัติมีทัศนคติที่ดีต่อชีวิตและผู้รอบข้าง การฝึกฝนในเรื่องของความ

เมตตา การเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น การปล่อยวางความทุกข์หรือความยึดมั่นในสิ่งต่าง ๆ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดังในระดับส่วนตัวและสังคม ซึ่งเป็นการสร้างความสุขที่ยั่งยืนในชีวิต

5. การฝึกปฏิบัติและการใช้ชีวิตในสังคม หนังสือเล่มนี้ไม่ได้จำกัดการศึกษาหรือการฝึกฝนเฉพาะในกรอบของการเป็นพระหรือการอยู่ในวัดเท่านั้น แต่ยังเน้นการใช้ธรรมะในการเผชิญกับปัญหาของชีวิตที่เกิดขึ้นในโลกภายนอก โดยไม่ต้องหลีกเลี่ยงหรือแยกตัวออกจากสังคม พระใหม่ในหนังสือไม่เพียงแค่ว่านับถือและปฏิบัติธรรมในวัด แต่ยังนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงในสังคม ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า การปฏิบัติธรรมไม่ใช่การหลีกเลี่ยงจากโลกภายนอก แต่คือการมีสติและปัญญาในการใช้ชีวิตในโลกที่เต็มไปด้วยความไม่เที่ยงและความทุกข์

6. การสอนให้รู้จักการใช้ชีวิตอย่างมีสติและความสุข หนังสือยังสอนให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วิธีการใช้ชีวิตอย่างมีสติในการเผชิญกับความทุกข์และความท้าทายในชีวิต การมีสติช่วยให้เราเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตและสามารถเลือกที่จะตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง การใช้ชีวิตอย่างมีสติทำให้เรามีความสุขในปัจจุบัน ไม่ต้องเผชิญกับความเครียดหรือความวิตกกังวลจากอนาคตหรือการยึดติดกับอดีต

สรุปคุณค่าของหนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” ไม่เพียงแต่การให้ความรู้ด้านธรรมะและการปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังให้ข้อคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างมีสติ การเติบโตทางจิตใจ การเรียนรู้ที่จะปล่อยวางและไม่ยึดติดกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต และการฝึกฝนจิตใจเพื่อเผชิญกับความทุกข์และปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีปัญญาและความสุข หนังสือเล่มนี้เป็นเครื่องมือที่ดีในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านจิตใจและการใช้ชีวิตในสังคม

สรุป

หนังสือ “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” โดย สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต) เป็นผลงานที่มุ่งถ่ายทอดความรู้และคำสอนทางพระพุทธศาสนาในลักษณะที่เรียบง่ายและเข้าใจง่าย พร้อมทั้งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจิตใจและการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันผ่านเรื่องราวของพระใหม่ที่เริ่มต้นการเรียนรู้และฝึกฝนธรรมะเพื่อพัฒนาจิตใจให้บริสุทธิ์และมีความสุข การใช้พระใหม่เป็นตัวละครหลักในเรื่องทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจการเติบโตทางจิตใจจากจุดเริ่มต้นของการศึกษาธรรมะไปจนถึงการฝึกฝนและการลงมือปฏิบัติจริง

1. การนำเสนอการเรียนรู้อริยธรรมในชีวิตประจำวัน หนังสือเล่มนี้เน้นการถ่ายทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าผ่านตัวละครที่เป็นพระใหม่ ซึ่งเริ่มต้นจากการไม่เข้าใจคำสอนต่าง ๆ

แต่ค่อยๆ เรียนรู้และฝึกฝนเพื่อเข้าใจหลักธรรมในชีวิตจริง ตัวละครพระใหม่จึงเป็นตัวแทนของคนทั่วไปที่กำลังเริ่มต้นศึกษาธรรมะ โดยเน้นไปที่การใช้ชีวิตในสังคมและการนำธรรมะมาใช้ในการชีวิตประจำวัน เช่น การฝึกมีสติในการทำกิจวัตรต่าง ๆ การรับรู้ทุกข์ และการฝึกจิตให้มีความสงบแม้ในสถานการณ์ที่ท้าทาย

2. การพัฒนาจิตใจและการเติบโตทางธรรม เรื่องราวในหนังสือจะพาผู้อ่านไปเห็นการเติบโตของพระใหม่ที่เริ่มต้นจากความสับสนในคำสอนทางศาสนาไปจนถึงการเข้าใจและปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง การเรียนรู้ของพระใหม่ไม่ได้จำกัดอยู่กับการฟังพระธรรมคำสอนหรือการศึกษาทางทฤษฎี แต่เน้นการปฏิบัติธรรมในชีวิตจริง ซึ่งเป็นการสอนให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญของการฝึกฝนและพัฒนาจิตใจ เพื่อให้สามารถเอาชนะความทุกข์และปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้

3. การฝึกสติและการปล่อยวาง หนึ่งในหลักธรรมที่ปรากฏในหนังสือคือการฝึกสติและการปล่อยวาง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติธรรม การมีสติช่วยให้ผู้ปฏิบัติสามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างชัดเจน สามารถควบคุมอารมณ์และปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจิตใจได้ดียิ่งขึ้น โดยที่ไม่ให้ความรู้สึกหรือความคิดที่เกิดขึ้นในใจมาทำลายความสงบภายใน การปล่อยวางความยึดติดในสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความคาดหวังหรือการยึดมั่นในสิ่งที่ไม่เที่ยง จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถบรรลุถึงความสงบสุขในใจ

4. การมองเห็นความไม่เที่ยงและความทุกข์ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต) ใช้เรื่องราวของพระใหม่เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เที่ยงของชีวิตและโลกนี้ โดยพระใหม่ต้องเผชิญกับความทุกข์และความไม่แน่นอนในชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่เราทุกคนต้องประสบในชีวิตจริง หนังสือจึงเน้นการสอนให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความไม่เที่ยงและการเผชิญกับความทุกข์ในชีวิตผ่านการเห็นถึงความจริงนี้ เพื่อให้เกิดการปล่อยวางและการเข้าใจความเป็นจริงของชีวิต

5. การนำธรรมะมาใช้ในการชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ในหนังสือไม่ได้มุ่งแค่การศึกษาธรรมะหรือคำสอนจากพระพุทธเจ้าเท่านั้น แต่ยังเป็นการเน้นไปที่การนำหลักธรรมไปใช้ในการชีวิตประจำวัน โดยตัวละครพระใหม่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ทั้งความไม่เข้าใจ การเผชิญหน้ากับความทุกข์ และการพัฒนาตนเองผ่านการฝึกฝนทางจิตใจ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง เช่น การเผชิญกับความเครียด การรับมือกับปัญหาภายในครอบครัว หรือการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ

6. การฝึกฝนและปฏิบัติธรรมเป็นกระบวนการ หนังสือสอนให้ผู้อ่านเข้าใจว่าการฝึกฝนทางธรรมไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้ในวันเดียว แต่เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา ความพยายาม

และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พระใหม่ต้องเผชิญกับความล้มเหลวและความสับสนในช่วงแรกๆ ก่อนที่จะสามารถเข้าใจและนำธรรมะไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง การเรียนรู้และการเติบโตในธรรมะเป็นกระบวนการที่ค่อยๆ สร้างผลลัพธ์ภายในใจที่ส่งผลต่อชีวิต

7. การพัฒนาจิตใจเพื่อความสุขที่ยั่งยืน สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต) ย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาจิตใจเพื่อให้มีความสุขที่ยั่งยืน โดยการนำธรรมะมาเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ การทำจิตใจให้สงบและมีสติไม่เพียงช่วยให้เรามีความสุขในปัจจุบัน แต่ยังช่วยให้เราเข้าใจและรับมือกับความทุกข์ในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

โดยรวม “ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม” เป็นหนังสือที่มีคุณค่าในการถ่ายทอดคำสอนทางพระพุทธศาสนาในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกกลุ่ม โดยไม่เพียงแค่อธิบายเรื่องของการศึกษาทางศาสนา แต่ยังช่วยให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วิธีการนำธรรมะมาใช้ในการดำเนินชีวิตจริง การฝึกสติ การปล่อยวาง ความเข้าใจในความไม่เที่ยงของชีวิต และการพัฒนาจิตใจเพื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในชีวิตอย่างมีสติและปัญญา หนังสือเล่มนี้จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติธรรมสามารถเติบโตทางจิตใจและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในโลกที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน

เอกสารอ้างอิง

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2566). ตามพระใหม่ไปเรียนธรรม.

กรุงเทพมหานคร: วัดญาณเวศกวัน.